

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea "Alexandru Ioan Cuza" din Iași
1.2 Facultatea	Facultatea de Teologie Ortodoxă
1.3 Departamentul	DEPARTAMENTUL DE TEOLOGIE ORTODOXA
1.4 Domeniul de studii	Arte vizuale
1.5 Ciclul de studii	Licență – an univ. 2024-2025
1.6 Programul de studii / Calificarea	Artă sacră

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	<i>Tehnici artistice tradiționale I</i> <i>Traditional artistic techniques I</i>						
2.2 Titularul activităților de curs	Lect. univ. dr. Cojocă Bogdan						
2.3 Titularul activităților de seminar	Spec. drd. Chiriac Emanuel						
2.4 An de studiu	II	2.5 Semestrul	III	2.6 Tip de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei*	Ob

*OB – Obligatoriu / OP – Opțional / F – Facultativ

3. Timpul total estimat (ore pe semestru și activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	5	3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	3
3.4 Total ore din planul de învățământ	70	3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	42
Distribuția fondului de timp					ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și altele					30
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					20
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					21
Tutoriat					-
Examinări					1
Alte activități					8
3.7 Total ore studiu individual					80
3.8 Total ore pe semestru					150
3.9 Numărul de credite					6

4. Precondiții (dacă este cazul)

4.1 De curriculum	-
4.2 De competențe	Cunoașterea unor proceduri tehnice de bază, determinative pentru înțelegerea și asimilarea celor practicate în vechime în privința realizărilor artistice și iconografice.

5. Condiții (dacă este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	Material documentar și vizual adiacent. Curs.
5.2 De desfășurare a seminarului/ laboratorului	Material documentar și vizual adiacent.

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	<p>CP1. Enunțarea corectă a doctrinei Bisericii, precum și a mijloacelor transmise de aceasta pentru desăvârșirea persoanei și a lumii</p> <p>CP2. Cunoașterea și dezvoltarea aptitudinilor necesare mărturisirii credinței ortodoxe prin actul artistic</p> <p>CP3. Proiectarea și realizarea cadrului general specific de documentare, informare și cercetare teologică și artistică plastică: culegerea, prelucrarea și analiza datelor care se vor regăsi în aplicarea practică, proces al realizării operei de artă plastică eclezială și conservării - restaurării acesteia</p> <p>CP4. Identificarea, analiza, explicarea, implementarea și reprezentarea iconografică a subiectelor teologice și a elementelor de limbaj plastic (grafic și cromatic) folosite în elaborarea artefactelor și a imaginii vizuale</p> <p>CP5. Soluționarea problemelor ambientale a spațiilor plastice (abordarea compozițională, identificarea modalității de redare a subiectelor picturale în spațiile eclesiale sau civile), identificarea, analiza și descrierea factorilor ce acționează în timp asupra stării de conservare a obiectelor de artă din patrimoniul eclezial;</p> <p>CP6. Propunerea și soluționarea tuturor problemelor tehnice și tehnologice de transpunere a subiectului teoretic în spațiu plastic (asimilarea tehnicilor artistice tradiționale)</p> <p>CP7. Investigarea asistată de laboratoare specializate a stării de conservare și diagnoza problemelor ce conduc la degradarea obiectelor de artă; stabilirea unor tratamente adecvate, soluționarea tuturor problemelor tehnice, metodologice și tehnologice de conservare - restaurare (implementarea și asimilarea tehnicilor specifice) în vederea salvării, conservării și restaurării acestora</p>
Competențe transversale	<p>CT1. Aplicarea adecvată a principiilor, normelor și valorilor eticii profesionale definitorii pentru munca în sfera producerii operei de artă</p> <p>CT2. Aplicarea eficientă a tehnicilor de relaționare în grup, asumarea rolurilor specifice în desfășurarea activităților artistice, în echipă</p> <p>CT3. Identificarea și aplicarea eficientă a metodelor și tehnicilor adecvate de învățare continuă în domeniul artistic și al protejării patrimoniului, conștientizarea motivațiilor extrinseci și intrinseci ale învățării continue</p> <p>CT4. Consiliere profesională și de integrare socială</p>

7. Obiectivele disciplinei (din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general	Tehnicile artistice tradiționale reprezintă una din disciplinele esențiale în formarea capacității studentului de a alcătui imaginea iconografică potrivit tehnologiilor vechi.
7.2 Obiectivele specifice	<p>La finalizarea cu succes a acestei discipline, studenții vor fi capabili să:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Să pună în practică metodele tehnice artistice vechi. • Punerea în operă cu ajutorul unor materiale tradiționale. • Să analizeze compatibilitatea materialelor și comportamentul lor în timp.

8. Conținut

8.1	Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	<p>1. Generalități despre tehnologii artistice diverse, tradiționale și actuale (grafice, picturale, sculpturale și decorative).</p> <p>Scurt istoric de punere în operă. Tehnici artistice similare în arta laică și în cea religioasă - instrumente, materiale, metode.</p>	<p>Cursul se bazează pe metoda generală a analizei. În sens teoretic și aplicativ se folosesc eșalonat diferite procedee, mijloace și metode didactice (expozitive și activ-colective), universale (observația, expunerea, demonstrația, exercițiul) și speciale (documentarea științifică, vizite la biserici, expoziții și muzee, workshop-uri de prezentare a unor tehnologii tradiționale, etc.).</p>	<p>6 ore</p> <p>Sava Valentin, <i>Tehnicile Artistice între Tradiție și Modernitate</i>, Ed. Artes, Iași, 2009 (III-16829 S, III-16830 S); Cennino Cennini, <i>Tratatul de pictură</i>, Ed. Meridiane, 1977 (II-17837 S); Săndulescu-Verna C., <i>Materiale și tehnica picturii</i>, Ed. Marineasa, Timișoara, 2000 (II-15394 S);</p>

2.	2. Realizarea etapelor de reproducere după modele vizuale laice și creștine.	Cursul se bazează pe metoda generală a analizei. În sens teoretic și aplicativ se folosesc eșalonat diferite procedee, mijloace și metode didactice (expozitive și activ-colective), universale (observația, expunerea, demonstrația, exercițiul) și speciale (documentarea științifică, vizite la biserici, expoziții și muzee, workshop-uri de prezentare a unor tehnologii tradiționale, etc.).	6 ore Cursul - Tehnici artistice tradiționale I - Lect. univ. dr. Cojocea Bogdan. Cennino Cennini, <i>Tratatul de pictură</i> , Ed. Meridiane, 1977 (II-17837 S); Săndulescu-Verna C., <i>Materiale și tehnica picturii</i> , Ed. Marineasa, Timișoara, 2000 (II-15394 S);
3.	3. Tehnologii de operare pe diferite suporturi; tehnici tradiționale preluate din erminii pentru formarea abilităților de lucru potrivit tehnologiilor vechi.	Cursul se bazează pe metoda generală a analizei. În sens teoretic și aplicativ se folosesc eșalonat diferite procedee, mijloace și metode didactice (expozitive și activ-colective), universale (observația, expunerea, demonstrația, exercițiul) și speciale (documentarea științifică, vizite la biserici, expoziții și muzee, workshop-uri de prezentare a unor tehnologii tradiționale, etc.).	4 ore Cursul - Tehnici artistice tradiționale I - Lect. univ. dr. Cojocea Bogdan. Dionisie din Furna, <i>Erminia picturii bizantine</i> , Ed. Sophia, București, 2000 (75/D51)
	3.1. Diferențieri de realizare tehnică a icoanei pe diferite suporturi.	Cursul se bazează pe metoda generală a analizei. În sens teoretic și aplicativ se folosesc eșalonat diferite procedee, mijloace și metode didactice (expozitive și activ-colective), universale (observația, expunerea, demonstrația, exercițiul) și speciale (documentarea științifică, vizite la biserici, expoziții și muzee, workshop-uri de prezentare a unor tehnologii tradiționale, etc.).	4 ore Cursul - Tehnici artistice tradiționale I - Lect. univ. dr. Cojocea Bogdan.
	3.2. Tehnica de pictură tempera pe lemn.	Cursul se bazează pe metoda generală a analizei. În sens teoretic și aplicativ se folosesc eșalonat diferite procedee, mijloace și metode didactice (expozitive și activ-colective), universale (observația, expunerea, demonstrația, exercițiul) și speciale (documentarea științifică, vizite la biserici, expoziții și muzee, workshop-uri de prezentare a unor tehnologii tradiționale, etc.).	4 ore Cursul - Tehnici artistice tradiționale I - Lect. univ. dr. Cojocea Bogdan. Thompson Daniel V., <i>Materiale și tehnici de pictură în Evul Mediu</i> , Editura Sofia, București, 2006 (II-20719 TP, II-20720 S).
	3.3. Despre suporturi în cadrul picturii murale.	Cursul se bazează pe metoda generală a analizei. În sens teoretic și aplicativ se folosesc eșalonat diferite procedee, mijloace și metode didactice (expozitive și activ-colective), universale (observația, expunerea, demonstrația, exercițiul) și speciale (documentarea științifică, vizite la biserici, expoziții și muzee, workshop-uri de prezentare a unor tehnologii tradiționale, etc.).	4 ore Cursul - Tehnici artistice tradiționale I - Lect. univ. dr. Cojocea Bogdan. Melniciuc-Puică Nicoleta, <i>Materiale pentru realizarea, conservarea și restaurarea icoanelor și frescelor</i> , Ed. Tehnopress, Iași, 2001 (II-16991 S, 7.02(07)/M56)

Bibliografie**Referințe principale:**

- [1]. Cennino Cennini, *Tratatul de pictură*, Ed. Meridiane, 1977 (II-17837 S);
[2]. Dionisie din Furna, *Erminia picturii bizantine*, Ed. Sophia, București, 2000 (75/D51);
[3]. Săndulescu-Verna C., *Materiale și tehnica picturii*, Ed. Marineasa, Timișoara, 2000 (II-15394 S);
[4]. Sava Valentin, *Tehnicile Artistice între Tradiție și Modernitate*, Ed. Artes, Iași, 2009 (III-16829 S, III-16830 S);

Referințe suplimentare:

- [5]. Melniciuc-Puică Nicoleta, *Materiale pentru realizarea, conservarea și restaurarea icoanelor și frescelor*, Ed. Tehnopress, Iași, 2001 (II-16991 S, 7.02(07)/M56);
[6]. Ștefănescu I. D., *Iconografia artei bizantine și a picturii feudale românești*, Ed. Meridiane, 1982 (75/S82);
Thompson Daniel V., *Materiale și tehnici de pictură în Evul Mediu*, Editura Sofia, București, 2006 (II-20719 TP, II-20720 S).

8.2	Seminar / Laborator	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Tehnologii de operare cu diverse materiale, în sens bidimensional (plat) și tridimensional (volumetric), pe diferite suporturi (hârtie, lemn, etc.), prin desenare, gravare, colorare, modelaj, cioplire. Desenul – baza artei plastice - desenul în: creion, creion sanguină, creion de grafit, creion de plumb, creion de argint; desenul în: cărbune vegetal, cărbune presat; desenul cu cerneală: cu peniță, cu pensula. Folosirea tehnicilor în studiul după: natură statică, portret, peisaj. Colorarea în pastel, tempera, guașe, tehnici mixte. Exerciții aplicative.	Metode aplicative diferențiate. Metode didactice, expozițive, active, individuale și colective. Metode universale + demonstrația, conversația, exercițiul. Metode speciale, documentări în biserici, muzee, biblioteci, albume, imagini foto-video.	12 ore
2.	Suporturile flexibile (semirigide): hârtia, cartonul, pergamentul, pânza. Încleierea și marflajul. Cașerarea hârtiei pe carton, hârtiei pe pânză, hârtiei pe lemn. Desen pe hârtie cașerată pe carton. Lucrări în tehnica tempera slabă pe carton grunduit, studiu - copii după modele diverse, laice și religioase.	Metode aplicative diferențiate. Metode didactice, expozițive, active, individuale și colective. Metode universale + demonstrația, conversația, exercițiul. Metode speciale, documentări în biserici, muzee, biblioteci, albume, imagini foto-video.	10 ore
3.	Metodologii și materiale specifice pictării icoanelor. Panoul de lemn și sticla. Prepararea suporturilor cu: clei, grunduirea suporturilor de hârtie, carton, pânză, lemn. Tipuri de grunduri.	Metode aplicative diferențiate. Metode didactice, expozițive, active, individuale și colective. Metode universale + demonstrația, conversația, exercițiul. Metode speciale, documentări în biserici, muzee, biblioteci, albume, imagini foto-video.	8 ore
4.	Tehnica tempera pe lemn pentru icoana mobilă și din iconostas. Aplicații iconografice opționale. Secvențialitatea etapelor picturii bizantine.	Metode aplicative diferențiate. Metode didactice, expozițive, active, individuale și colective. Metode universale + demonstrația, conversația, exercițiul. Metode speciale, documentări în biserici, muzee, biblioteci, albume, imagini foto-video.	6 ore
5.	Metodologii și materiale specifice picturii murale.	Metode aplicative diferențiate. Metode didactice, expozițive, active, individuale și colective. Metode universale + demonstrația, conversația, exercițiul. Metode speciale, documentări în biserici,	6 ore

muze, biblioteci, albume, imagini
foto-video.

Bibliografie

Referințe principale:

- [1]. Dionisie din Furna, *Erminia picturii bizantine*, Ed. Sophia, București, 2000 (75/D51);
- [2]. Săndulescu-Verna C., *Materiale și tehnica picturii*, Ed. Marineasa, Timișoara, 2000 (II-15394 S);
- [3]. Thompson Daniel V., *Materiale și tehnici de pictură în Evul Mediu*, Editura Sofia, București, 2006 (II-20719 TP, II-20720 S).
- [4]. Sava Valentin, *Tehnicile Artistice între Tradiție și Modernitate*, Ed. Artes, Iași, 2009 (III-16829 S, III-16830 S);

Referințe suplimentare:

- [5]. Cennino Cennini, *Tratatul de pictură*, Ed. Meridiane, 1977 (II-17837 S);
- [6]. Melniciuc-Puică Nicoleta, *Materiale pentru realizarea, conservarea și restaurarea icoanelor și frescelor*, Ed. Tehnopress, Iași, 2001 (II-16991 S, 7.02(07)/M56);
- [7]. Monahia Iuliana, *Truda iconarului*, Ed. Sophia, București, 2001 (III-9703 TP, III-9705 S, 75/I93);
- [8]. Ștefănescu I. D., *Iconografia artei bizantine și a picturii feudale românești*, Ed. Meridiane, 1982 (75/S82);
- [9]. Modele iconografice de tradiție bizantină.

9. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Conținutul disciplinei este în concordanță cu ceea ce se face în alte centre universitare din țară și din străinătate. Pentru o mai bună adaptare la cerințele pieței muncii a conținutului disciplinei se stabilesc întâlniri cu reprezentanți ai deținătorilor bunurilor de patrimoniu din mediul eclezial și laic.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere în nota finală (%)
10.4 Curs	- corectitudinea și completitudinea cunoștințelor; - coerența logică, gradul de asimilare al limbajului de specialitate. -criterii ce vizează aspectele atitudinale: conștiințozitatea, interesul pentru studiul individual. - participarea activă la cursuri.	Evaluare scrisă/ practică (finală, în sesiunea de examene).	50%
10.5 Seminar / Laborator	- capacitatea de a opera cu cunoștințele asimilate prin punerea lor în practică.	Lucrări practice curente: teme, proiecte.	50%
10.6 Standard minim de performanță			
Cunoașterea elementelor fundamentale de teorie și a constituenților tehnici din vechile icoane și picturi murale.			

Data completării,
30.09.2024

Titular de curs,
Lect. univ. dr. Cojocă Bogdan

Titular de seminar,
Spec. drd. Chiriac Emanuel

Data avizării în departament,
05.10.2024

Director de departament,
Conf.univ.dr.pr. Emilian-Iustinian ROMAN